

**Podsticanje tjelesnog razvoja
i razvoja vida (prilagođavanje
prostora, izrada didaktičkih
sredstava)**

- **Zašto je važno da deca od najranijeg uzrasta idu u vrtić? Zašto deca s posebnim obrazovnim potrebama?**

Rana intervencija

Svi oblici podsticanja usmjerenog deci i savjetovanja roditeljima

Odnosi se i na porodicu i decu od rođenja do treće godine, a u širem smislu na decu predškolskog uzrasta.

Pozitivni ishodi po dijete

Pomaže u smanjenju zaostajanja, preventivno djeluje na pogoršanje.

Preventivno djeluje na uticaj rizičnih faktora kroz stimulisanje, interakciju djeteta i okoline od najranijeg uzrasta.

Smanjuje moguće propratne negativne uticaje: nefunkcionalna, neprihvatljiva ponašanja, koja mogu negativno uticati na porodicu u cjelini ili na razvijanje očekivanog nivoa samostalnosti djeteta.

Pozitivni ishodi za roditelje

Rana intervencija štiti roditelje od poteškoća koje donosi samo nošenje s emocionalnim problemima, doprinosi procesu prihvatanja.

Poboljšava interakciju dijete - roditelj, podstiče stvaranje uravnoteženog emocionalnog odnosa, te preventivno djeluje na sprovođenje nepoželjnih postupaka po dijete.

Sprečava da roditelji budu uskraćeni za relevantne informacije: dijagnoza, znanje o očekivanom djetetovom razvoju, tđnačinima stimulacije razvoja.

Pozitivni ishodi za porodicu

Rana intervencija može preventivno djelovati na usvajanje nepogodne uloge unutar porodice braće i sestara, usljed čega može biti ugrožen i njihov razvoj ili biti stimulisan razvoj neadekvatnih oblika ponašanja.

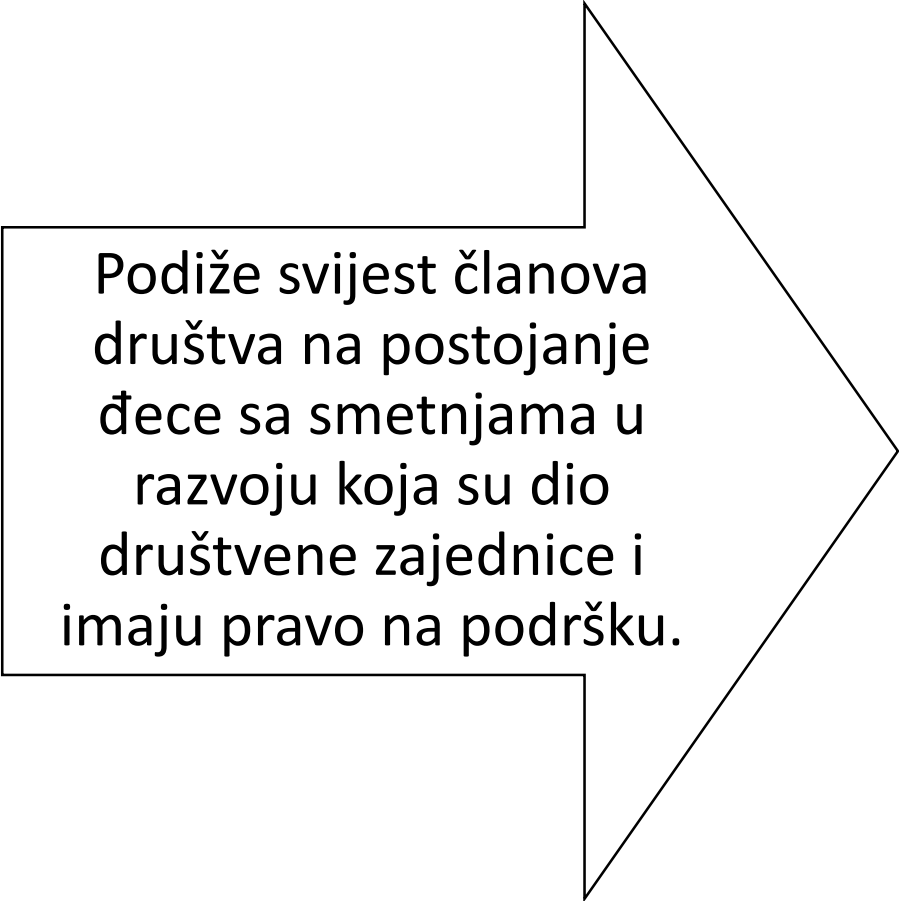

Rana intervencija omogućava da se porodica kao sistem prilagođava situaciji nošenja s problemima vaspitanja djeteta sa smetnjama.

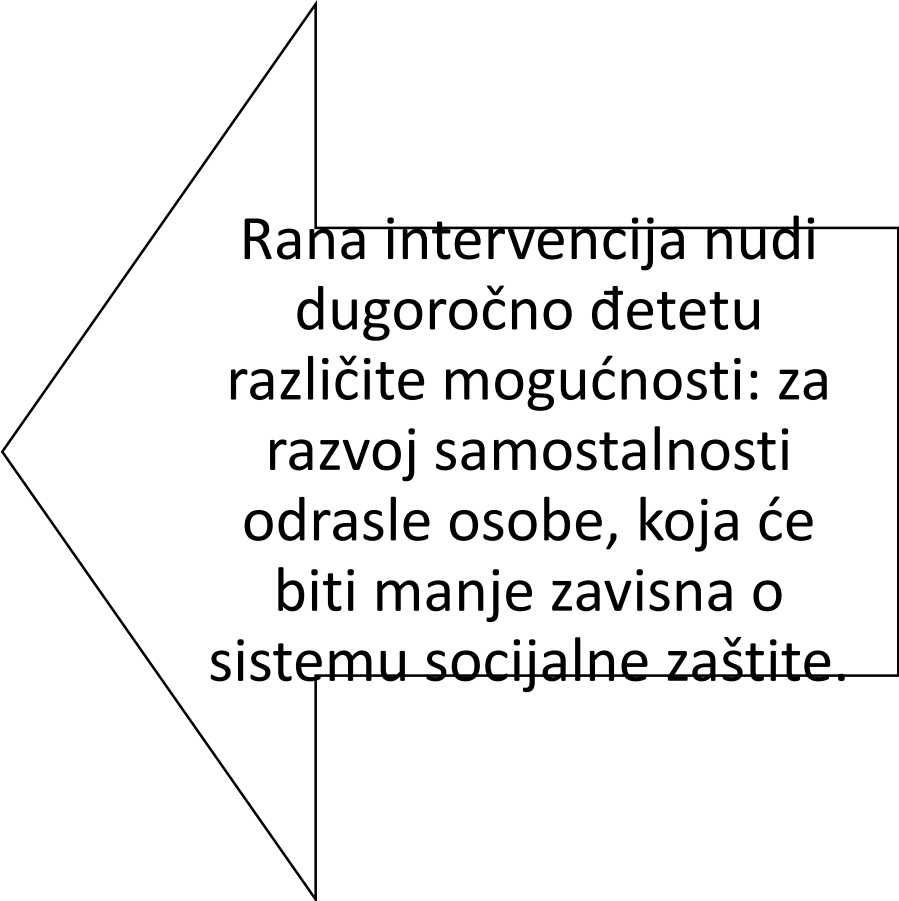

Smanjenje pritiska na porodicu pronalaženjem adekvatnih usluga (vrtić, socijalna pomoć, adekvatni materijali za rad, razvojno podsticajni programi i sl.)

Pozitivni ishodi za društvo

Podiže svijest članova društva na postojanje dece sa smetnjama u razvoju koja su dio društvene zajednice i imaju pravo na podršku.

Rana intervencija nudi dugoročno detetu različite mogućnosti: za razvoj samostalnosti odrasle osobe, koja će biti manje zavisna o sistemu socijalne zaštite.

Rana intervencija

da utiče na socio-emocionalni razvoj

da razvije grubu i finu motoriku i doprinese opštem razvoju

da utiče na opšti senzomotorni razvoj

da razvije higijenske navike;

da doprinese fizičkoj i psihičkoj relaksaciji

da uz određenu motornu aktivnost pomogne razvoju govora

da utiče na razvoj osnovnih gnostičkih funkcija

da razvija vizuelnu percepciju i prostornu orijentaciju

da razvije finu motoriku ruku i prstiju preko taktilno-kinestetičke aktivnosti.

AKTIVNOST PO GRUPAMA

- **I grupa**

- Ukoliko dijete odstupa u motoričkom razvoju (dijete uzrasta 4 godine samostalno ne sedi). Što kao vaspitač preduzeti?

- **II grupa**

- Ukoliko dijete ima poteškoća da sedi, pri stajanju i hodanju. Što kao vaspitač preduzeti?

- **III grupa**

- Ukoliko dijete ima teškoće u percepciji (predmet, igračka...), prostornoj i orijentaciji na papiru. Što bi kao vaspitač mogli preduzeti?

Tjelesne smetnje

Đeca sa **lakšim tjelesnim** smetnjama su samostalna kod svih radnji, osim koje zahtijevaju dobru spretnost ruku, kada im je potrebna manja, jednostavnija prilagođavanja i pomoćna sredstva.

Đeca sa **umjerenim tjelesnim** smetnjama se samostalno kreću po prostorijama ili na kraće razdaljine, djelimično izvode fizičke aktivnosti, nekad uz pomoć, nadgledanje ili tehnička pomagala.

Đeca sa **težim i teškim tjelesnim** smetnjama imaju male funkcionalne pokrete tijela i za kretanje potrebno korišćenje elektromotornih kolica, prilagođena pomoćna sredstva.

SPECIFIČNOSTI
smetnji RAZVOJA –
fokus na tjelesne
smetnje

Smetnja u razvoju ogleda se u odstupanjima od uobičajenog razvoja na tjelesnom, emocionalnom, kognitivnom i socijalnom planu.

Različiti oblici i težina teškoća izvođenja pokreta i položaja tijela, smanjena/onemogućena funkcija pojedinih dijelova tijela (najčešće ruku, nogu i kičmenog stuba)

Nepostojanje dijelova tijela (najčešće urođena nerazvijenost pojedinih dijelova ruku ili nogu ili je dijete ostalo bez dijela/cijelog ekstremiteta zbog bolesti (amputacija oboljelog dijela) ili nezgode

Tjelesni razvoj - značaj

Prvi odgovori i aktivnosti su motorički i zbog toga je najranije iskustvo učenja motoričko učenje (uz učenje iz socijalno-emocionalnog spektra razvoja).

U početku dijete uči istražujući svoje tijelo čulima dodira, ukusa i vida da bi se vrlo brzo usmjerilo na proučavanje okoline dodirujući, probajući i gledajući oko sebe.

Kako dijete raste, ono otkriva sebe kroz pokrete, a kasnije postaje svjesno i sebe kao ličnosti. Slike o sebi i okolini dobijaju stabilnost kada dijete ima mogućnosti kontaktiranja s objektima, da ih „vidi” kroz pokret i manipulaciju

Svrha rane
intervencije
kod smetnji
u tjelesnom
razvoju

Buđenje potencijala i podsticanje interesa tako da ono želi učiti kroz interakciju sa svojom okolinom.

Stalno pružanje različitih motornih i senzornih iskustava i informacija.

Podrška da se što bolje koristi svime iz svoje okoline kao što su ljudi (najvažniji podsticaj jer ima i emocionalnu i socijalnu komponentu), stvari i igračke u razvijanju svojih psihomotornih sposobnosti.

Omogućiti sticanje istih iskustava na način koji je najoptimalniji u odnosu na njegove psihofizičke mogućnosti organizovane situacije iz svakodnevnog života i stvarati od njega aktivnog učesnika koji će imati ugodna i manje ugodna iskustva u interakciji sa svojom okolinom.

Smetnje vida

Ispoljavaju se kao umanjena ili potpuno odsutna čulna ošjetljivost na svjetlosne nadražaje koja značajno ometa vizuelnu komunikaciju

Đeca sa smetnjama vida su s djelimičnim ili potpuno umanjenim sposobnostima vidnog sistema da prime nadražaje. Razlikuj se:

- đeca sa slobovidošću koja imaju smetnje u vizuelnijoj percepciji, suženju vidnoga polja i oštine preostalog vida
- Đeca bez ostatka vida koja imaju minimalni ostatak vida ili su bez ostatka vida

Motorna stimulacija

Sadrži tri grupe vježbi:

- a) stimulativne
- b) reedukacione
- c) aktivne psihomotorne vježbe,

koje imaju za cilj da obnove određena senzo-motorna, psihomotorna i emocionalna iskustva da ih reorganizuje i da tako omogući utjelovljenje onih doživljenih fenomena koji se stiču psihomotornom radnjom tokom razvoja a koji nedostaju u strukturi iskustva ličnosti

Vizuelni podsticaj

usmjeravanje pogleda i praćenje vizuelnih podsticaja

prepoznavanje vizuelnih podsticaja

povezivanje i upoređivanje vizuelnih podsticaja

imenovanje i primjereno korištenje vizuelnih podsticaja u svakodnevnim aktivnostima

Stimulacija senzornog razvoja

foto-stimulacija

fonostimulacija

olfaktorna stimulacija

taktilna stimulacija

Sluh, ukus, miris, dodir

Stimulacija kognitivno-perceptivnog razvoja

- razvoj osnovnih gnostičkih funkcija,
- razvoj vizuelne percepcije i vizuelne memorije,
- razvoj prostorne orijentacije,
- razvoj fine motorike šake i taktilno kinestetičkog osjeta,
- razvoj okulomotorne i grafomotorne koordinacije,
- razvoj auditivne percepcije,
- razvoj pažnje i koncentracije
- razvoj spoznajnih procesa putem osmišljavanja,
- razvoj samopouzdanja i autostimulativnosti.

Podsticanje socijalnog razvoja

- podsticanje socijalizacije kroz uključivanje djeteta i porodice u njihovo prirodno okruženje
- savjetovanje roditelja u cilju bogaćenja društvenih odnosa djeteta i porodice
- podrška djetetu i porodici u razvoju društvenih odnosa
- savjetovanje i edukacija roditelja o reakciji na dječiju agresiju i negativizam te podsticanju empatije
- podsticanje vještina samozbrinjavanja
- podsticanje orijentacije na sebi, vremenu i prostoru
- upoznavanje s okolinom

Pomagala i nastavna sredstva

Kolica na ručni
pogon

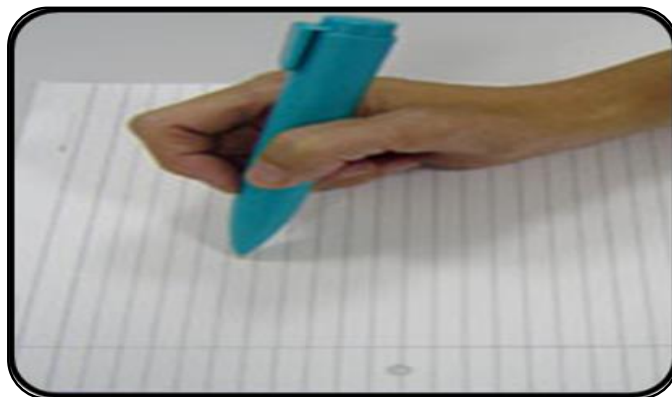
Kolica na električni
pogon

Hodalice

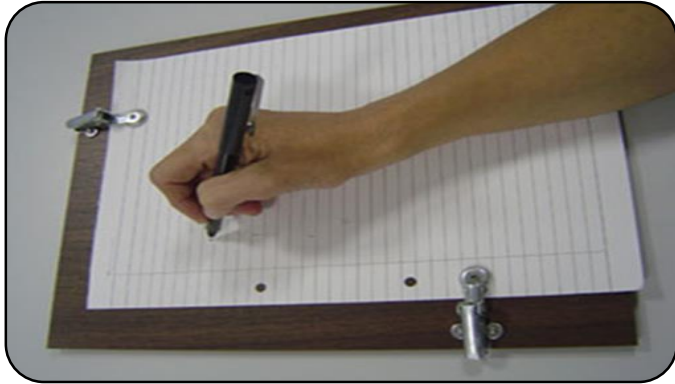
Najpovoljniji je radni sto kod kojeg je moguće prilagođavanje visine i nagiba radne ploče koja ima štitnike (povišen rub) sa svih strana koji sprečava padanje knjiga, svesaka, papira i pribora sa stola.

Olovke većeg obima koji olakšava hvat, mekane olovke koje ostavljaju izraženiji (tamniji) trag

Držači koji se montiraju na pisači pribor i pribor za crtanje prilagođeni individualnim potrebama učenika

Sveska ili radni listovi većih formata (A4 ili većih), širih proreda (većih kvadratića) sa izraženim graničnim linijama fiksatori papira na principu vakuma ili ljepljivih traka.

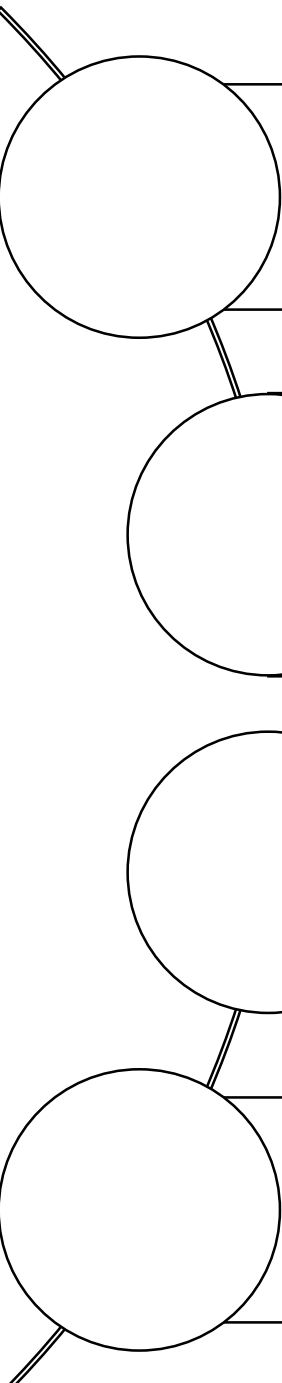
Posude za boje i pribor koje se na principu vakuuma fiksiraju za podlogu

Pribor koji omogućava rukovanje

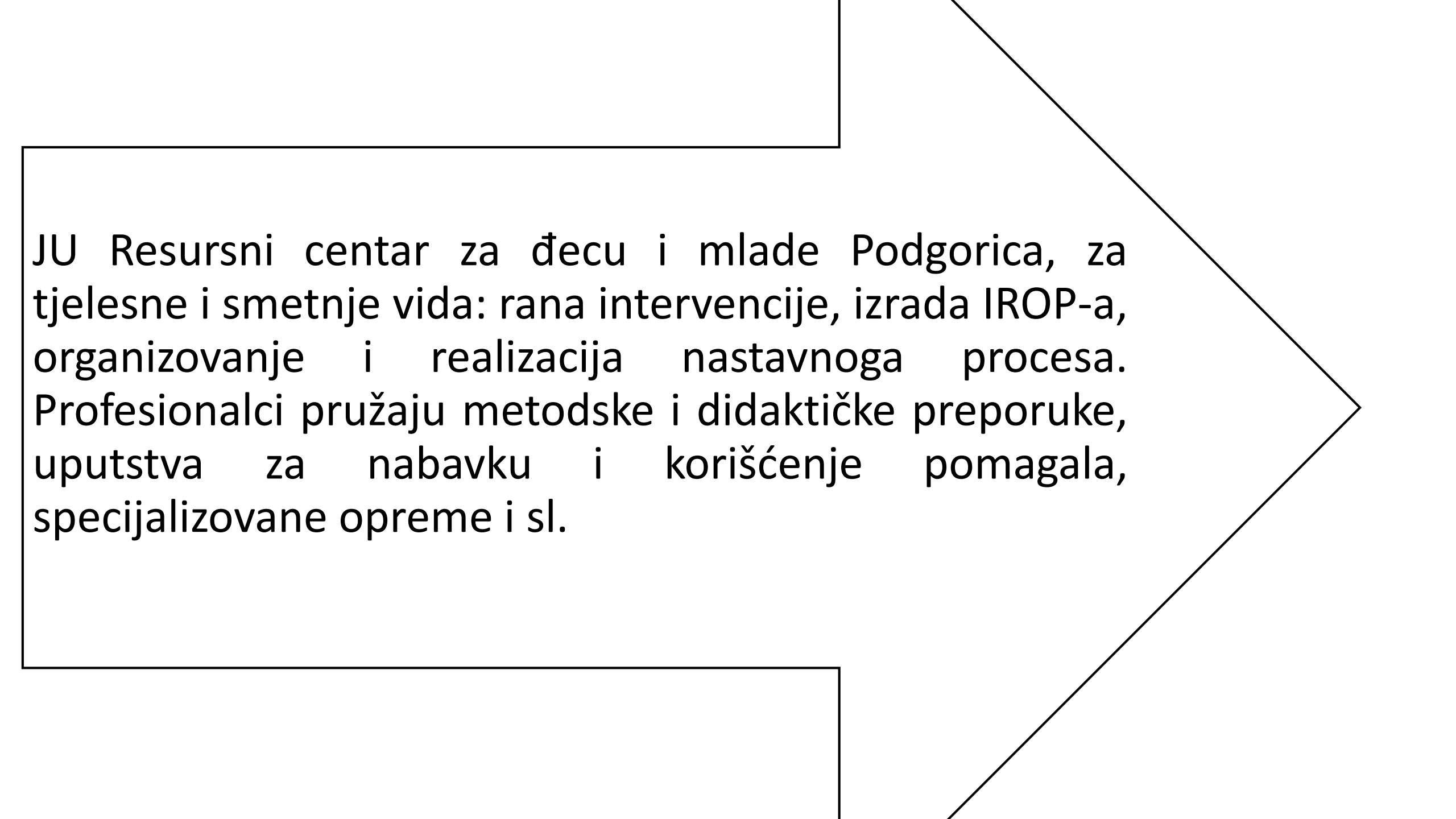

Pristup objektu, učionica u prizemlju, hodalice, pomagala, prostor bez barijera, radni sto sa pokretnom pločom i mobilnim sedištem

Pomoć pri rukovanju udžbenicima, izradi testa, modela, likovnih i drugih radova, u vezi sa priborom i radnim materijalom, orijentaciji u prostoru i na papiru, pisanju, crtanju, dodatno vrijeme

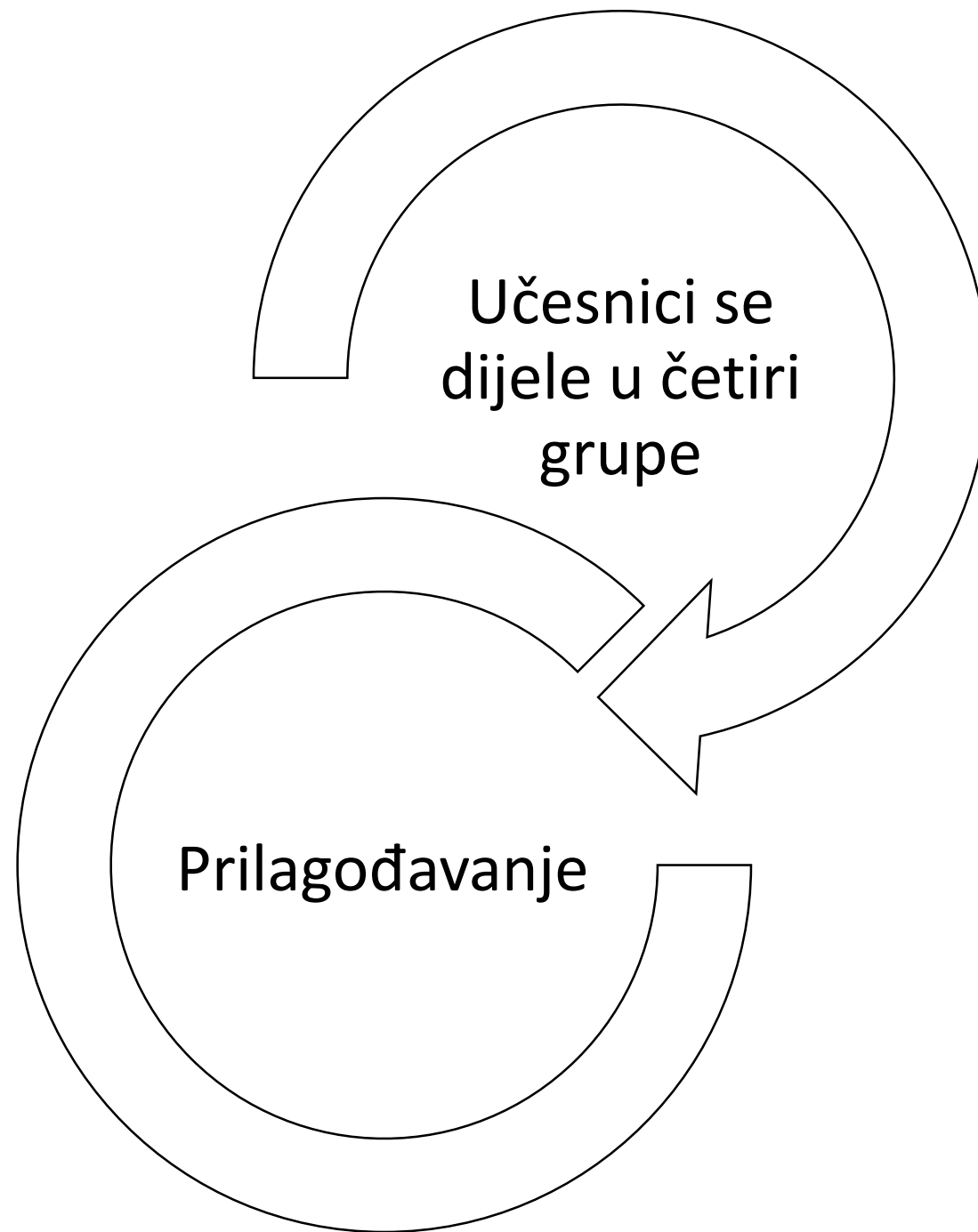
Uvećani format papira i font, pojačane linije, krupnije iscrtani kvadrati, prilagođen pribor za pisanje (trouglaste ili okrugle deblje grafitne olovke...), laptop, kalkulator, diktafon i dr

Saradnja s resursnim centrom

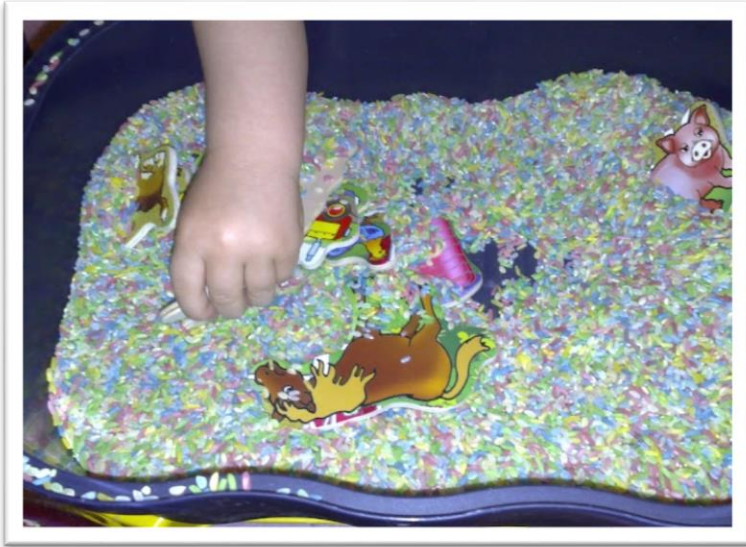
JU Resursni centar za djecu i mlade Podgorica, za tjelesne i smetnje vida: rana intervencije, izrada IROP-a, organizovanje i realizacija nastavnoga procesa. Profesionalci pružaju methodske i didaktičke preporuke, uputstva za nabavku i korišćenje pomagala, specijalizovane opreme i sl.

III AKTIVNOST

DRUGA RADIONICA- IZRADA NASTAVNIH
SREDSTAVA - Primjeri u izradi i primjeni nastavnih
sredstava

PIRINAČ

IDEJA PLUS:

- INSTRUMENT ZA KIŠU
- ZA PUNJENJE FLAŠA-OTKRIVALICA ZA BEBE
- OBOJITE GA SA MALO ALKOHOLA I BOJE ZA KOLAČE

-KUHINJSKE KRPE

NAPRAVITE IGRAČKU PROVLAČILICU – IZREZANI OBLICI OD KRPE I KANAP SA DUGMETOM NA KRAJU

TUBE OD UBRUSA

IDEJA PLUS:

-NAPRAVITE STAZU ZA KLIKERE

-NAPRAVITE TELESKOP, TRUBU, KALEIDOSKOP, ...

-NAPRAVITE 'KIŠNI' INSTRUMENT, DODAJTE PIRINAČ UNUTRA I ZATVORITE OTVORE

PJENA ZA BRIJANJE

-NAPRSKAJTE NA BILO KOJU RAVNU POVRŠINU I PUSTITE ĐECU DA UŽIVAJU

-DODAJTE ŠTAPIĆE, VILJUŠKE..., ODLIČNA PRIPREMA ZA PISANJE

-PREKO PJENE KAPNUTI BOJU ZA KOLAČE, ČAČKALICOM POMIJEŠATI BOJE, PRISLONITI PAPIR, OBRISATI PENU, I ETO SLIKE!

IGRA SA VODOM

HRANA

SLIKAJTE SA KUVANIM ŠPAGETIMA

**-NANESITE LIJEPAK U OBLIKU ŽELJENE SLIKE PA DODAJTE RAZNE ZAČINE:
ALEVU PAPRIKU, KARI, PERŠUN...**

-OKLAGIJA MOŽE DA POSLUŽI UMJESTO ČETKICE

IDEJA PLUS:

- PROBAJTE SLIKANJE SA MODLAMA ZA KOLAČE, GNJEČILICOM ZA KROMPIR,...
- KORISTITE HVATALJKE, KAŠIČICE... ZA VJEŽBANJE FINE MOTORIKE

PLEH ZA MAFINE KAO PODLOGA ZA SLIKANJE

KUTIJA ZA JAJA

-NEICRPNI IZVOR KREACIJA

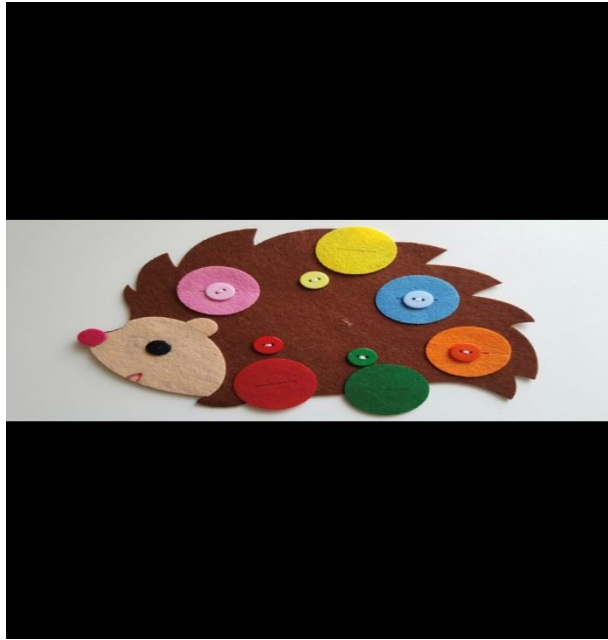
-OBOJITE PREGRADE U RAZLIČITE BOJE, PA KRENITE U POTRAGU ZA BOJAMA U PRIRODI

-KORISTE IH ZA SORTIRANJE I PRESIPANJE

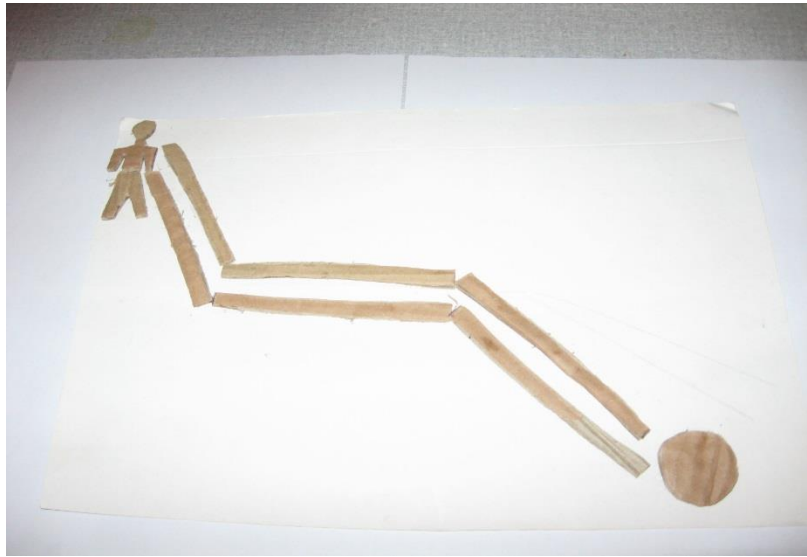
I JOŠ...

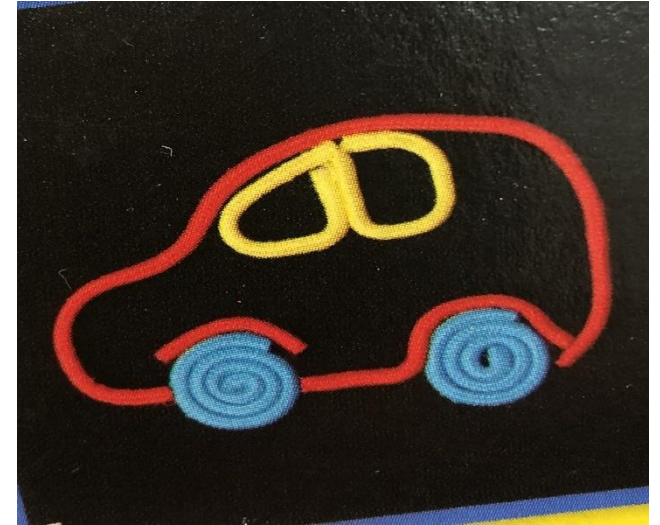
- LJEPLJIVA TRAKA: KAO PARKING, TRKAČKA STAZA, ŠKOLICE
- ŠTAPIĆI ZA UŠI
- NAPRAVITE SLAGALICU OD KUTIJE OD ŽITARICA, ČESTITKE...
- ŠTAPIĆI ZA SLADOLED KAO DIDAKTIČKA IGRAČKA ILI ŠTAPIĆ ZA LUTKICE
- LUTKICE ZA PRSTIĆE OD STARIH RUKAVICA, KUTIJE OD JAJA, TUBE OD UBRUSA, CRTEŽA NA ŠTAPIĆU ZA RAŽNJIĆE...
- SET ZA PRIČANJE PRIČA NA PLASTIČNIM ČEPOVIMA ILI KAMENČIĆIMA
- ČAČKALICE ZA VEŽBANJE SITNE MOTORIKE, UBACIVANJEM U MALE PROREZE, PRAVLJENJEM JEŽA OD KROMPIRA, OVIČAVANJEM OBLIKA ISCRTANIH NA STIROPORU, PRAVLJENJE STRUKTURA OD STIROPORA ILI ZRNA GROŽĐA
- PROBAJTE CRTEŽE OD LEPKA I SOLI, DAJU DIVAN 3D EFEKAT

- Materijali za izradu nastavnih sredstava za đecu sa tjelesnim smetnjama i smetnjama vida:
- Sunderi
- Platno različite teksture(filc, krzno,svila...)
- Papir, karton
- Plastelin, tijesto, pirinač, kukuruz, vunica,
- Čičak trake
- Plastika
- Drvo
- Folija i guma
- **Napomena: odabrati materijale prema vrsti i stepenu smetnje kako bi bili bezbjedni za đecu**

Aktivnost

